

Beslut

---

efter tillsyn av den fristående grundskolan
Malmö Friskola i Malmö kommun

Huvudmannen för Malmö Friskola
Södra Bulltoftavägen 21
212 22 Malmö

2011-07-04
2 (11)
Dnr 44-2010:118

Tillsyn i den fristående grundskolan Malmö Friskola

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som huvudmannen för Malmö Friskola skickat in samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Elevernas och också de vuxnas sätt att tilltala varandra och röra sig i skolans lokaler tyder på att man på skolan lyckats väl i sitt värdegrundsarbete. Klimatet och samtalstonen är vänlig och tilltalande och eleverna berättar att de trivs och känner trygghet i sin skola, ett intryck som förstärks av lärarnas såväl som skolledningens uttalanden. Det finns en i flera avseenden strukturerad undervisning på skolan och resultatsammanställningar visar att elevernas kunskapsresultat förbättras i takt med stigande ålder. Däremot måste skolan öka sina insatser för att på ett strukturerat sätt följa, analysera och dokumentera elevernas resultat i alla ämnen, inte bara i svenska, matematik och engelska. Eftersom det saknas en samlad bild av elevernas kunskapsresultat för alla ämnen kan endast en del av den samlade måluppfyllelsen bedömas. Skolan måste också finna lösningar så att eleverna kan få den undervisning de har rätt till enligt de nationella kursplanerna i ämnena trä- och metallslöjd samt idrott och hälsa.

Malmö Friskola har tillstånd att bedriva undervisning för förskoleklass samt årskurserna 1–9, men har fram till höstterminen 2010 valt att erbjuda eleverna undervisning till och med årskurs 6. Från och med höstterminen 2010 tar dock skolan emot elever även från årskurs 7, med avsikten att eleverna ska kunna fortsätta sin grundskoleutbildning på skolan till och med årskurs 9. Som följd härav gjorde Skolinspektionen ett förnyat besök, oktober 2010, och konstaterade då att utöver de brister Skolinspektionen identifierat vid sin granskning, april 2010, måste skolan tillse att det finns förutsättningar så att eleverna kan få undervisning i de naturorienterande ämnena kemi och fysik samt i ämnet teknik.

2011-07-04

3 (11)

Dnr 44-2010:118

Nedan redovisas dels områden där det finns sådana brister i verksamheten att dessa snarast måste åtgärdas, dels områden som behöver förbättras i ett fortsatt kvalitetsarbete.

Skolinspektionen har i tillsynen av Malmö Friskola identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Eleverna erbjuds inte ett sådant antal undervisningstimmar att det ger förutsättningar att nå målen i ämnena kemi, fysik, teknik, trä- och metallslöjd samt idrott och hälsa (4 kap. 3 a § första stycket första meningen 1985 års skollag, 9 kap. 2 § 1985 års skollag).
- Rektorn säkerställer inte att arbetet för att förebygga och förhindra kränkande behandling dokumenteras i en plan mot kränkande behandling (14 a kap 8 § 1985 års skollag).

Skolinspektionen har i tillsynen av Malmö Friskola identifierat följande förbättringsområden som bör åtgärdas

- Skolan ger inte alla elever möjligheter att nå lägst mål att uppnå i samtliga ämnen (Lpo 94 2.2 Kunskaper).
- Rektorn tar inte tillräckligt stort ansvar för att resultaten regelbundet utvärderas och används som ett underlag för att nå de nationella målen (9 kap. 2 § skollagen; Lpo 94, 1 Den enskilda skolans utveckling; Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar).

Bedömningarna redovisas i bilagorna 1-2

Huvudman och rektor har ansvar för att skolans brister åtgärdas och att åtgärder vidtas inom de områden som behöver förbättras. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast 30 september 2011. Skolinspektionen kommer vid uppföljningen att begära in en sammanställning av samtliga kunskapsresultat för att kunna bedöma skolans måluppfyllelse.

2011-07-04

4 (11)

Dnr 44-2010:118

I ärendets slutliga handläggning har deltagit undervisningsrådet Cecilia Röstenius, utredarna Litza Aschan och Maria Rydner.

På Skolinspektionens vägnar

Lotta Kårlind
Enhetschef

Lena Godin
Titel/Föredragande

Kopia till

Malmö kommun

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan

Bilaga 2 Tillsynsprotokoll och bedömningar för Malmö Friskola

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomförde tillsyn i Kirseberg stadsdel under våren 2010. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i stadsdelen. Skolinspektionen besökte Malmö Friskola den 27 april 2010 och gjorde ett återbesök, oktober 2010.

Huvudmannen för Malmö Friskola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar av skolan redovisas. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister. Tidpunkt för detta anges i beslutet. Tillsynen av fristående grundskolor ska ytterst klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående grundskola och därmed ha rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet.

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram tills dess.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från Malmö Friskola, dels den information som samlats in under besöket. I skolan intervjuades representant för huvudmannen, rektorn, lärare och elever. Även annan information om skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Huvudmannen har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Skolinspektionen har i samband med tillsynen haft kontakt med Malmö kommun angående kommunens rätt till insyn i skolans verksamhet. Malmö kommun uppger att stadsdelen/kommunen genom att sammankalla representanter från de fristående skolorna tillsammans med besök på skolan har insyn i verksamheten. Kommunen begär också in skolans kvalitetsredovisning med resultatbilagor.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever på Malmö Friskola

Malmö Friskola	Antal elever
Fristående förskoleklass	28
Fristående grundskola	175

Källa: Uppgifter från skolan 2010-04-27

Malmö Friskola är lokaliserad till en fastighet i tre våningar i stadsdelen Kirseberg. Fastigheten har tidigare använts för såväl behandlingshem som kontorshotell men genomgick i samband med att skolan startade, olika former av justeringar och upprustningar för att så långt möjligt passa verksamheten. Fortsatta åtgärder är emellertid nödvändiga om skolan ska kunna genomföra undervisning i de egna lokalerna i ämnena trä- och metallslöjd, idrott, teknik samt naturorienterande ämnen såsom kemi och fysik. Skolan leddes fram till och med läsåret 2009/2010 av en rektor som till sin hjälp hade en biträdande rektor som kombinerade sin tjänst som kurator med skolledartjänsten. Från och med höstterminen 2010 har rektorn gått i pension och biträdande rektor har tagit vid som rektor.

Skolverket godkände skolan som en fristående grundskola genom beslut (dnr 99:1389) den 25 mars 2000. Den 5 april 2002 beslutade Skolverket om godkännande och rätt till bidrag till en förskoleklass i anslutning till skolan. Skolans inriktning är språklig – tvåspråkighet och dubbel kulturell kompetens och är godkänd för årskurserna 1–9. Skolans huvudman var inledningsvis en ideell förening, Al-Hikma ideell förening med organisationsnummer 846500-7162 men ombildades år 2003 till ett aktiebolag (dnr 2005:835) och antog då namnet Malmö Friskola AB med organisationsnummer 556661-6297.

Skolan har fram till höstterminen 2010 bedrivit undervisning för årskurserna 1–6 men från och med höstterminen 2010 tar skolan emot elever även från årskurs 7, med avsikten att eleverna ska kunna fortsätta sin grundskoleutbildning på skolan till och med årskurs 9. Som följd härav har Skolinspektionen gjort ett förnyat besök den 6 oktober 2010.

Skolan följer läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94.

Skolverket genomförde tillsyn vid Malmö Friskola den 2 maj 2002. Skolverket fann att skolan bedriver verksamhet huvudsakligen i enlighet med de uppgifter som lämnades i samband med godkännandet samt att skolan även i övrigt uppfyller kraven för godkännande enligt 9 kap. skollagen. Enligt godkännandet har skolan rätt till bidrag samt får anordna prövning och utfärda betyg för skolans egna elever enligt de bestämmelser som gäller för det offentliga skolväsendet.

Skolan tar emot elever från hela Malmö men flertalet kommer från stadsdelarna Rosengård, Fosie och Södra Innerstaden.

Av inskickade dokument och av intervju med skolledningen framgår att skolans ekonomi är i balans och en väntelista på sökande elever ger indikationer på en stabilitet och efterfrågan. Av intervju med såväl företrädare för huvudmannen och rektorn framgår ingenting annat än en väl avvägd ansvarsfördelning mellan styrelsen och skolledningen.

Tillsynsprotokoll för Malmö Friskola

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Avgifter

Rektors beslutsfattande

Huvudmannaskap och tillstånd

Stabilitet

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Skolan ger inte alla elever möjligheter att nå minst mål att uppnå i samtliga ämnen.

Författningsstöd:

9 kap 2 § 1985 års skollag; Lpo94, 2.2 Kunskaper; Mål att uppnå i grundskolan; Kursplanerna

Motivering:

Av resultatsammanställning av de nationella ämnesproven i årskurs 3, år 2009 framgår att uppemot 30 procent av eleverna inte nådde målen i svenska, alternativt svenska som andraspråk och matematik, men den redovisade sammanställningen för årskurs 5 visar att resultaten förbättrats. Vid denna tidpunkt nådde över 80 procent av eleverna målen i svenska/svenska som andraspråk, 86 procent nådde målen i matematik och drygt 70 procent i engelska.

De förbättrade resultaten är enligt skolledningen och skolans lärare en följd av att skolan gjort en tydlig satsning på ämnesbehöriga lärare.

Av skolans kvalitetsredovisning framgår att skolan genomför de nationella ämnesproven för årskurs 5 även i årskurs 6 för att kontrollera elevernas kunskapsutveckling. Vid mätningen år 2009 kunde skolan konstatera att alla elever som året innan inte nådde målen nu hade en kunskapsnivå som motsvarade målen i årskurs 6.

Skolan har gjort insatser för att höja elevernas resultat, bland annat genom satsningen på ämnesbehöriga lärare men har trots det anledning att analysera och ompröva såväl undervisningsmetoder som formerna för särskilt stöd.

Vid intervjuer uppgav rektorer och lärare att skolan gör en systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsutveckling i förhållande till de nationella målen i årskurserna 3 och 5 i ämnena engelska, matematik och svenska/svenska som andraspråk. I övriga ämnen görs ingen systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsutveckling i förhållande till de nationella målen i årskurserna 3 och 5. Skolinspektionen saknar därför ett bedömningsunderlag för att bedöma kunskapsresultaten som helhet. Se vidare bedömningsområde Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan**Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering****Bedömning:**

Rektorn tar inte i tillräcklig utsträckning ansvar för att systematiskt följa upp och utvärdera skolans resultat i syfte att nå de nationella målen.

Författningsstöd:

9 kap. 2 § 1985 års skollag; Lpo 94, 1 Den enskilda skolans utveckling; Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar;

Motivering:

Av skolans dokumentation och intervjuer med skolledningen och representanter för personalen framgår att det finns metoder för att utvärdera elevernas kunskapsutveckling i svenska, engelska och matematik men däremot saknas rutiner för att regelbundet kontrollera, dokumentera, sammanställa och utvärdera elevernas kunskapsutveckling i övriga ämnen.

Det är nödvändigt att skolan har information om elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen, på individnivå men också på elevgrupp och skolnivå som helhet. Informationen är en utgångspunkt för att kunna analysera orsakerna till vilka resultat eleverna når och därifrån kunna utveckla och anpassa undervisning, stödinsatser och andra förutsättningar för elevernas lärande.

Skolinspektionen kommer vid uppföljningen att begära in en sammanställning av samtliga kunskapsresultat för att kunna bedöma skolans måluppfyllelse.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde: Trygghet och studiero****Bedömning:**

Rektorn säkerställer inte att arbetet för att förebygga och förhindra kränkande behandling dokumenteras i en plan mot kränkande behandling.

Författningsstöd:

14 a kap 8 § 1985 års skollag.

Motivering:

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som man avser att påbörja eller genomföra under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföl-

jande års plan. Barn och elever ska medverka vid upprättandet, uppföljning och översyn av planen.

Malmö Friskola har upprättat en likabehandlingsplan som i flera avseenden följer direktiven i skollagen men planen saknar en konkret plan mot kränkande behandling som utifrån en kartläggning redovisar de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling och också en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som skolan avser att påbörja eller genomföra under det kommande året.

Huvudområde: Enskild elev rätt

Bedömningsområde: Undervisningstid och val

Bedömning:

Eleverna erbjuds inte ett sådant antal undervisningstimmar att det ger förutsättningar att nå målen i ämnena kemi, fysik likväl som teknik, trä- och metallslöjd samt idrott och hälsa.

Författningsstöd:

4 kap. 3a § första stycket första meningen 1985 års skollag, 9 kap. 2 § 1985 års skollag.

Motivering:

De lokalmässiga- och materiella förutsättningarna för en kvalitativt god undervisning i kemi, fysik och teknik samt trä- och metallslöjd är begränsade och skolan kan därför inte på ett fullgott sätt tillgodose elevernas rätt till dessa ämnen.

Malmö Friskola har inte heller lokalmässiga förutsättningar för att kunna bedriva idrottsundervisning i de egna lokalerna. Skolan har tidigare använt en närliggande idrottshall för sin undervisning men en höjning av hyran ledde till att skolan inte längre såg sig ha ekonomiska möjligheter att använda sig av idrottshallen. Undervisningen har därför genomförts i skolans dramarum eller utomhus.

Kursplanerna för de ovan nämnda ämnena innehåller mål som kräver insatser från skolan som man under rådande omständigheter inte kan genomföra. Det är inte acceptabelt att eleverna mer eller mindre fräntas möjligheten att nå målen i dessa ämnen och skolan måste därför skapa sådana förutsättningar att eleverna kan erbjudas en fullgod undervisning.